

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 26. juni 2020 av Høyesterett i avdeling med

dommer Hilde Indreberg
dommer Kristin Normann
dommer Henrik Bull
dommer Arne Ringnes
dommer Ingvald Falch

HR-2020-1356-A, (sak nr. 20-042676STR-HRET)
Anke over Borgarting lagmannsretts dom 7. januar 2020

A	(advokat Halvard Helle)
B	(advokat John Christian Elden)
mot	
Påtalemyndigheten	(statsadvokat Vibeke Gjøslie Martins)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Ringnes:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (2) Saken gjelder straffutmåling for forsøk på grov omsorgsunndragelse.
- (3) B, A og C ble 20. desember 2018 tiltalt for overtredelse av straffeloven § 261 annet ledd, jf. første ledd, jf. § 16, jf. § 15. Grunnlaget for alle tre var beskrevet slik i tiltalebeslutningen post I:

«Onsdag 7. juni 2017 ca kl. 10.30 i X i Y, forsøkte de å bortføre D, født 00. 00 2015, til Sverige eller annet sted og således unndra han fra barnevernet som hadde tatt over omsorgen for ham i vedtak av 2. september 2016 fra Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Æ. I forbindelse med at fostermor E skulle bringe barnet til samvær med biologisk far, F, på barnevernets kontor, sprayet C fostermor og barnet i ansiktet med CS-gass og kastet et teppe over barnet, mens han dro barnet ut av armene på fostermor. Forehavendet lyktes ikke idet C ble hindret og fratatt barnet av en forbipasserende person. F, B og A medvirket til handlingen gjennom forutgående planlegging og/eller at de tilskyndet handlingen ved sin tilstedeværelse og/eller unnlot å gripe inn for å avverge handlingen og/eller på annen måte.»

- (4) C ble også tiltalt for overtredelse av straffeloven § 271 første ledd for til tid og sted som beskrevet i post I å ha forholdt seg som der beskrevet mot D og fostermoren. Under hovedforhandlingen i tingretten endret aktor forholdet til å gjelde grov kroppskrenkelse, jf. straffeloven §§ 272 jf. 271.
- (5) Ringerike tingrett avsa dom 10. april 2019. Jeg gjengir de deler av domsslutningen som gjelder straff:
- «1. C, født 00.00.1963, dømmes for overtredelse av straffeloven § 261 annet ledd, jf. § 16, jf. § 15 og straffeloven § 272, jf. § 271, til fengsel i 6 – seks – måneder, jf. straffeloven § 79 bokstav a. Varetekt kommer til fradrag med 18 – atten – dager.
 - 5. B, født 00.00.1958, dømmes for overtredelse av straffeloven § 261 annet ledd, jf. § 16, jf. § 15 til fengsel i 10 – ti – måneder. Varetekt kommer til fradrag med 32 – trettito – dager.
 - 9. A, født 00.00.1960, dømmes for overtredelse av straffeloven § 261 annet ledd, jf. § 16, jf. § 15 til fengsel i 8 – åtte – måneder. Varetekt kommer til fradrag med 29 – tjue ni – dager.»
- (6) C, B og A ble videre dømt til å betale oppreisningserstatning på 50 000 kroner til D og 40 000 kroner til fostermoren. B og A ble også ilagt kontaktforbud mot D og fostermoren for en periode på 5 år.
- (7) B og A anket til lagmannsretten. B anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen, saksbehandlingen og reaksjonsfastsettelsen. A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, saksbehandlingen og reaksjonsfastsettelsen. Lagmannsretten henviste Bs anke over lovanvendelsen og reaksjonsfastsettelsen til

ankebehandling. Anken fra A ble henvist for så vidt gjaldt reaksjonsfastsettelsen. Det ble besluttet at tingrettens bevisvurdering av de faktiske forholdene skulle legges til grunn, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd første punktum.

- (8) Borgarting lagmannsrett avsa dom 7. januar 2020. Ankene ble forkastet.
- (9) B og A har anket til Høyesterett. Ankene gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen. Høyesteretts ankeutvalg har tillatt ankene fremmet for så vidt gjelder straffutmålingen.
- (10) Høyesterett har behandlet saken muntlig ved fjernmøte, jf. midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 47 om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. § 3.

Mitt syn på saken

Det sentrale faktum

- (11) D er født 00.00.2015. B er hans farmor. A er tidligere samboer med B, og C er en venn av dem.
- (12) Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker, Æ fattet 2. september 2016 vedtak om omsorgsovertakelse for D. Han bodde før barnevernets forutgående akuttvedtak 12. mai 2016 sammen med far og farmor. Nemnda fant «det klart at far, sammen med farmor, har utsatt gutten for grov omsorgssvikt både praktisk og emosjonelt, ...». Fylkesnemnda besluttet videre at far skulle ha samvær med barnet en time to ganger i året, og barneverntjenesten ble gitt anledning til å føre tilsyn under samværene.
- (13) Den 7. juni 2017 skulle far ha samvær med gutten i barnevernets lokaler i Z. Fostermoren skulle bringe ham til samværet.
- (14) Dagen før snakket B med C. Hun fortalte at hun planla å ta barnet fra fostermoren ved å bruke CS-gass (tåregass). B spurte om C kunne kjøre gutten og henne i bil – en kombicoupe med overdekket bagasjerom – fra Z til Sverige. De skulle ligge i bilens bagasjerom helt til de kom til Sverige. Tanken var at barnet derfra skulle tas med videre til Polen. C bestemte seg for å hjelpe B.
- (15) Den 7. juni møttes B, C, A og barnets far på en bensinstasjon i Z like før kl. 0900. B og C kjørte så inn til sentrum for å rekognosere. Da de kom tilbake, flyttet B diverse eiendeler over i Cs bil, herunder klær, ulltepper, puter mv. De ble nå enige om at C skulle ta barnet fra fostermoren, og B ga ham en boks med tåregass.
- (16) Det som deretter skjedde er beskrevet slik i tingrettens dom:

«C fulgte med på fostermoren mens hun betalte for parkeringen. Da hun gikk mot barnevernets lokaler med barnet på armen, gikk C over parkeringsplassen mot henne, kastet et ullteppe over D samtidig som han sprayet CS-gass mot øynene til fostermoren. Han har forklart at han rev D løs, men idet han skulle gå unna kom en person og tok tak i han. Han forsøkte å spraye CS-gass mot denne personen, men CS-boksen var tom. C har forklart at denne personen også tok tak i barnet. Han ble lagt i bakken og personen satte seg på C og ble sittende der til politiet kom.»

(17) Videre heter det:

«Retten finner det bevist at C, B og A har medvirket til kidnappingsforsøket. Det var B som planla kidnappingen og trakk C og A inn i saken. ... Hun hadde overfor C gitt uttrykk for at hun selv skulle ta D fra fostermor, men forandret planen kort tid før hendelsen og tildelte C en mer aktiv rolle. Det var også hun som hadde anskaffet CS-gass. Hun hadde riktignok tenkt å bruke motorsykel istedenfor bil, men dette ble endret da C ikke kunne skaffe motorsykler.

Retten legger til grunn at A skulle peke ut fostermor og barnet for C. Videre skulle han kjøre Bs store kassebil sakte forbi barnevernets lokaler, slik at selve kidnappingen ikke skulle være synlig fra barnevernets lokaler. A sin forklaring om at han ble sjokkert da C angrep fostermor og barnet, men var forhindret fra å stanse bilen fordi han ikke fant parkeringsplass, faller på sin egen urimelighet.

De har alle tre opptrådt forsettlig.»

Generelt om straffutmålingen

(18) Straffeloven § 261 om omsorgsunndragelse lyder slik:

«Den som alvorlig eller gjentatte ganger unndrar en mindreårig eller holder denne unndratt fra noen som i henhold til lov, avtale eller rettsavgjørelse skal ha den mindreårige boende fast hos seg, eller som urettmessig unndrar den mindreårige fra noen som har omsorgen etter barnevernloven, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. På samme måte straffes den som tar en mindreårig ut av landet eller holder tilbake en mindreårig i utlandet og ved det ulovlig unndrar den mindreårige fra noen som i henhold til lov, avtale eller rettsavgjørelse har foreldreansvar. Tilsvarende gjelder der det er fattet vedtak om omsorgsovertakelse, flytteforbud eller institusjonsplassering etter barnevernloven §§ 4-8, 4-12, 4-24 eller 4-29 første og annet ledd eller der begjæring om slike tiltak er sendt fylkesnemnda etter barnevernloven § 7-11, eller der det i en akutt situasjon er iverksatt midlertidig vedtak etter barnevernloven §§ 4-6 annet ledd, 4-9 første ledd, 4-25 annet ledd annet punktum eller 4-29 fjerde ledd.

Grov omsorgsunndragelse straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om omsorgsunndragelsen er grov skal det særlig legges vekt på hvilken belastning den har påført barnet.»

(19) Lagmannsretten kom til at det foreligger forsøk på *grov omsorgsunndragelse* og at straffeloven § 261 annet ledd jf. § 16 kommer til anvendelse. I ankene til Høyesterett anførte de domfelte at denne lovanvendelsen var feil. Høyesteretts ankeutvalg nektet imidlertid ankene over lovanvendelsen fremmet, og henviste bare straffutmålingen. Bs forsvarer har gjort gjeldende at spørsmålet om handlingen er grov etter annet ledd, hører under lovanvendelsen under straffespørsmålet, og at Høyesterett må prøve dette i forbindelse med straffutmålingen. Jeg går ikke nærmere inn på dette. Som det vil fremgå av min nærmere drøftelse, er lagmannsrettens lovanvendelse på dette punkt uansett riktig.

(20) Bs forsvarer med tilslutning fra A' forsvarer har også gjort gjeldende at det ved straffutmålingen ikke kan tas hensyn til at det ble utøvet vold mot barnet og fostermoren under borttaket. Det er vist til at voldsutøvelsen er et annet straffbart forhold som det eventuelt skulle vært tatt ut særskilt tiltale for, slik det ble gjort overfor C.

(21) Jeg følger ikke forsvarerne i denne argumentasjonen slik vår sak ligger an. Gjerningsinnholdet i § 261 første ledd retter seg mot den som «unndrar en mindreårig eller holder denne unndratt». Derved er både selve unndragelseshandlingen og den fortsatte unndragelsen omfattet av straffebudet. Paragraf 261 annet ledd sier at det ved vurderingen av om omsorgsunndragelsen er grov skal legges særlig vekt «hvilken belastning den har påført barnet». Når omsorgsunndragelsen skjer ved maktutøvelse, kan det innbefatte elementer av vold og frihetsberøvelse mot barnet. Det er etter mitt syn naturlig å se dette som elementer ved selve unndragelseshandlingen som er relevante ved vurderingen av om unndragelsen er grov. Derved fanges i praksis voldsutøvelse som det *kunne* vært reist særskilt tiltale for, opp av § 261 annet ledd om grov omsorgsunndragelse. Volden kan være direkte rettet mot barnet. Men også vold mot andre som ledsager barnet, er med på å gjøre situasjonen belastende for barnet.

(22) Det syn jeg her har gitt uttrykk for, synes også forutsatt i forarbeidene, jf. Ot.prp. nr.22 (2008–2009) side 422, hvor det heter:

«Etter omstendighetene vil § 261 kunne anvendes sammen med § 254 om frihetsberøvelse. Bestemmelsene beskytter til dels forskjellige interesser, og saken kan ligge slik an at de begge kommer til anvendelse. § 261 varetar barnets behov for omsorg, og forelderens eller foreldrenes rett til å gi omsorg. § 254 verner barnet mot å bli berøvet den frihet som tilkommer det innenfor de rammer loven og foreldrene setter. Dersom omsorgsunndragelsen innledes ved at barnet bortføres, for eksempel ved at det mot sin vilje føres ut av landet, vil § 254 normalt kunne anvendes sammen med § 261. Det samme gjelder dersom barnet under omsorgsunndragelsen på annen måte berøves friheten det eller ville ha hatt, for eksempel ved at det holdes innesperret ut over det foreldreansvaret gir rom for. Ettersom barnet, og da særlig yngre barn, normalt under enhver omstendighet vil måtte finne seg i en viss grad av frihetsberøvelse som ledd i oppdragelsen, kan det etter omstendighetene fremstå som usikkert om frihetsberøvelsen rammes av § 254. Dette er grunnen til at departementet har foreslått en egen bestemmelse om straff for grove omsorgsunndragelser, jf. annet ledd, i stedet for å dekke behovet for en streng straff gjennom konkurrans, jf. de alminnelige merknadene ovenfor.»

(23) Paragraf 261 avløste straffeloven 1902 § 216. Strafferammen etter § 216 var fengsel inntil tre år. Bestemmelsen om *grov* omsorgsunndragelse med en strafferamme på fengsel inntil seks år var ny i § 261, og fordoblingen av strafferammen er begrunnet slik i proposisjonen side 143:

«Straffelovkommissjonen går inn for at den øvre strafferammen skal senkes. Departementet ser det for sin del slik at omsorgsunndragelser, og særlig grove tilfeller, der barnet føres ut av Norge eller holdes tilbake i et annet land i strid med det som er bestemt i avtale eller rettsavgjørelse, er et økende problem og meget straffverdigg. Særlig gjelder dette dersom barnet tas ut av Norge og med til eller holdes tilbake i et land det ikke har noen tilknytning til, med en annen kultur og et annet språk, og uten å få ha kontakt med den andre forelderens. For å kunne straffe slike tilfeller tilstrekkelig hardt, foreslår departementet en egen bestemmelse om grov omsorgsunndragelse, der den øvre strafferammen settes til fengsel inntil seks år. Dette utgjør en fordobling sammenholdt med i dag, se forslaget til § 261 annet ledd.»

(24) Det fremgår videre på samme side at det er hensynet til barnet som i stor grad begrunner straffansvaret.

- (25) Proposisjonen inneholder også en redegjørelse for momenter som inngår i vurderingen av om omsorgsunndragelsen skal anses som grov, se side 422:
- «Annet ledd bestemmer at grov omsorgsunndragelse kan straffes med fengsel inntil 6 år. Ved vurderingen av om lovbruddet er grovt, går det frem av loven at det skal særlig legges vekt på hvilken belastning barnet er påført ved å være unndratt fra omsorg. Viktige momenter i denne vurderingen er hvor og under hvilke forhold barnet har måttet oppholde seg under omsorgsunndragelsen, om barnet er bortført til et annet land, hvor lenge unndragelsen har vart, og hva slags kontakt barnet har fått ha med den omsorgsberettigede. Det bør også legges vekt på om den som har unndratt barnet fra omsorg i strid med de norske reglene har vært i sin rett i henhold til utenlandske rettsavgjørelser som oppfyller grunnleggende krav til rettssikkerhet og som bygger på hensynet til barnets beste. Brudd på første ledd annet punktum vil lett kunne bli grovt, særlig hvis barnet da er sammen med en eller to foreldre som er vurdert som uskikket til å ha barnet.»
- (26) Tiltalen i vår sak gjelder forsøk på unndragelse av et lite barn som barnevernet hadde overtatt omsorgen for. Barnet skulle tas fra fostermoren og planen var å bringe det til utlandet. I lys av dette *opsummerer* jeg:
- (27) Ved vedtakelsen av § 261 annet ledd, som tredobler strafferammen ved grov omsorgsunndragelse, har lovgiver gitt et klart signal om at grove omsorgsunndragelser skal straffes strengt. Behovet for streng straff er særlig aktuelt når barnet tas ut av landet eller holdes tilbake i et annet land i strid med det som er bestemt i avtale eller rettsavgjørelse. Dersom barnet etter unndragelsen er sammen med foreldre som er vurdert som uskikket til å ha barnet, vil forholdet lett bli ansett som grovt.
- (28) Det foreligger ikke praksis fra Høyesterett som gir klar veiledning om straffenivået ved grove omsorgsunndragelser. Jeg skal trekke frem tre avgjørelser som likevel er av interesse:
- (29) Dommen i Rt-1992-637 gjaldt en 27-årig mann som sammen med sin bror og en medhjelper bortførte brorens syv år gamle datter fra hennes fosterhjem. I forbindelse med dette berøvet han fostermoren friheten ved å låse henne inne i en kjellerbod, bakbundet og med munnen tapet igjen, etter først å ha utsatt henne for grov legemsfornærmelse. Han ble også domfelt for å ha vært med på å true henne verbalt og med kniv for å få henne til å holde seg i ro. Gjerningsmannen ble dømt til fengsel i ett år og seks måneder for overtredelse av straffeloven 1902 § 216, § 223 første ledd, § 228 første og annet ledd og § 227.
- (30) Saksforholdet i den saken er grovere enn i vår sak. I flertallsvotumet fra annenvoterende heter det at overtredelsen av straffeloven 1902 § 216 har klart skjerpende trekk. Ved straffutmålingen ble det imidlertid også lagt stor vekt på krenkelsene av fostermoren. Slik sett gir dommen begrenset veiledning om straffenivået for grov omsorgsunndragelse etter § 261 annet ledd, hvor det er barnets situasjon som står i forgrunnen.
- (31) HR-2017-970-A gjaldt en far som hadde fått sin 16-år gamle datter til å forlate en barneverninstitusjon for å bli med ham til Sverige, der de bodde i en campingvogn. Han ble dømt til fengsel i fem måneder. Saken er mindre alvorlig enn vår sak blant annet fordi barnet var vesentlig eldre, og borttaket fra barneverninstitusjonen skjedde uten tvang.

- (32) Også HR-2017-1251-A har lite til felles med vår sak. Her hadde domfelte tatt med en datter, som hun og faren hadde felles foreldreansvar for, ut av landet. I avsnitt 25 har imidlertid førstvoterende en uttalelse som er relevant for situasjonen saken her. Det heter:

«Den nyere praksis som er fremlagt, gjelder i stor grad unndragelse av barn fra barnevernets omsorg. Slike tilfeller står i en noe annen stilling, idet disse bortføringene foretas av personer som på gjerningstidspunktet ikke har omsorgen for barnet, og som oftest heller ikke har omsorgskompetanse. Både i Rt-2011-1006 avsnitt 23 og HR-2017-970-A avsnitt 18 er det uttalt at utgangspunktet for straffutmålingen da er ubetinget fengsel.»

- (33) Bortsett fra at utgangspunktet er ubetinget fengsel, kan det følgelig ikke utledes av Høyesteretts praksis noe normalnivå for straffen ved grov omsorgsunndragelse. Situasjonen ved omsorgsunndragelser kan også være svært forskjellige, og det må avspeile seg i straffen. Det må foretas en konkret vurdering, som jeg nå går over til.

Den konkrete straffutmålingen

- (34) Jeg legger til grunn at det i et tilfelle som dette skal straffes med fengsel.
- (35) For både B og A må det legges vekt på at de medvirket til forsøk på unndragelse som skjedde på en skremmende og hensynsløs måte som har medført store negative belastninger for D. Han var så liten at han ikke hadde noen forutsetninger for å forstå hva som skjedde. Han er et sårbart barn. Fostermoren forklarte i tingretten at:

«... hendelsen har ført til at alt er blitt mer skummelt for D. Etter hendelsen har han måtte ligge tett inntil henne om natten, han reagerer på ulike dusjelyder, for eksempel vann i dusjen, spylervæske mot bilruter og lignende. Han reagerer på folk med solbriller og ukjente menn. Ved sengetid kommer han fortsatt med uttalelser som 'kommer mannen', 'passer hunden på oss', 'er døren låst' og lignende.

Hun har forklart at hun selv, etter å ha kommet i sikkerhet med gutten på helsestasjonen, skalv og gråt. Hendelsen har gjort noe med familien. Situasjonen var så vidt vanskelig etter hendelsen at de vurderte om de var i stand til å fortsette som fosterforeldre for gutten.»

- (36) Barnet ble 21. mars 2019 undersøkt ved barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling ved BUP X, Team spedbarn. I uttalelsen vises det til at barnet fortsatt to år etter hendelsen er betydelig preget av posttraumatisk stress direkte knyttet til hendelsen. Det uttales at han jevnlig har gjenopplevelse av traumatisk hendelse:

«Han bringer tema ofte opp i samtale og lek med fostermor og reagerer ofte med sterkt øket aktivisering og unngåelse. Det har vært arbeidet fokusert med traumerelatert lek gjennom veiledning fra BUP. Dette arbeidet må gjøres svært forsiktig og gradvis, da særlig med tanke på hans grunnleggende hypersensitivitet og reguleringsvansker. Under lekobservasjon på BUP 14.03.19 viser barnet tydelige symptomer på traumatisk stress i form av vaktksomhet, skvettenhet og lek over traumetema. Det tas i betraktning at barnet har en diagnostisert tilstand av russkade, som innebærer utviklingsforsinkelse, reguleringsvansker og hypersensitivitet.»

- (37) Konklusjonen er denne:

«Det vurderes at barnet nå to år etter den traumatiske hendelsen fortsatt er betydelig preget av vedvarende traumatisk stress hvor alarmberedskap utløses hyppig. På bakgrunn av dette vurderes det som hensiktsmessig å beskrive hans tilstand med diagnosen (ICD-10):

F43.1 Posttraumatisk stressreaksjon (PTSD).

Traumediagnosen settes i sammenheng med beskrevet hendelse vår 2017.»

- (38) Det er videre et generelt skjerpene moment at barnet ble forsøkt unndratt fra barnevernets omsorg.
- (39) Planen var at barnet skulle fraktes til Sverige og deretter til Polen. Gutten var på hendelsestidspunktet litt under to år og hadde ikke sett sin farmor på over ett år. Transporten skulle skje ved at barnet skulle ligge i bagasjerommet i bilen sammen med B hele veien fra Z til Sverige. Belastningen for barnet ved dette ville åpenbart vært stor. Hvorvidt A var kjent med denne delen av planen fremgår ikke klart av tingrettens dom. For B er imidlertid hennes plan et moment som er klart skjerpene ved straffutmålingen.
- (40) Fra Sverige skulle gutten som nevnt fraktes videre til Polen. Det må legges til grunn at det vil være langt vanskeligere å få ham tilbakeført hvis han ble tatt ut av landet, og det synes klart at Bs forsett omfattet en ikke helt kortvarig unndragelse. Jeg tilføyer at gjennomføringen av planen ble hindret bare fordi en snarrådig forbipasserende grep inn.
- (41) B og A skal straffes for forsøk. I forarbeidene til straffeloven § 16 heter det at forsøk vanligvis bør straffes mildere enn fullbyrdet handling, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) punkt 27.3.4.2. Forsøket var imidlertid kommet så langt at barnet allerede ved forsøket var påført store belastninger.
- (42) Det må foretas en individuell vurdering av den enkeltes medvirkning. Tingretten har beskrevet de domfeltes roller slik:

«De tre tiltalte har alle bidratt på hver sin måte til den straffbare handlingen. Retten legger til grunn at det er B som har vært planlegger og pådriver, og at det er hun som har trukket de andre tiltalte inn i saken. C og A var begge klar over at barnet skulle fratas fostermoren ved makt. Det var B som skaffet til veie CS-gassen. Hun hadde også overfor C gitt uttrykk for at hun selv skulle ta barnet, men kort tid før hendelsen ble det til at C skulle gjøre dette. A sin oppgave var å følge med når fostermoren kom, peke ut fostermoren for C og deretter kjøre kassebilen foran barnevernets lokaler slik at C kunne gjennomføre kidnappingen uten at barnevernet ble oppmerksom på det. Det er på det rene at B i alle fall under møtet med C kvelden før hadde planlagt at A skulle kjøre kassebilen og skjerme for handlingen, men det er uklart når hun orienterte A om at dette var hans oppgave. B har riktig nok fortalt C at det er A som foreslo at C skulle kontaktes, men retten finner ikke dette tilstrekkelig bevist til å legge det til grunn. Retten legger imidlertid til grunn at A senest ble fullt orientert om sin rolle på Circle K samme morgen. Alle tre tiltalte har medvirket i vesentlig grad.»

- (43) Sterke allmennpreventive hensyn taler for at det utmåles strenge straffer. B var hovedpersonen og hjernen bak opplegget. Jeg mener at passende straff for henne i utgangspunktet bør være noe over ett år.
- (44) A hadde en mindre sentral rolle. Lagmannsretten vurderte hans forhold slik:

«A ble trukket inn i saken på et relativt sent tidspunkt, og hadde en mindre sentral rolle enn både C og B. Rollen var likevel viktig, ved at han skulle sette kassebilen mellom barneverntjenestens lokaler og det som skulle skje mot fostermoren, samt peke ut fostermoren for C. Han deltok derfor ikke 'bare i liten grad', jf. straffeloven § 78 bokstav a, jf. § 80 bokstav c nr. 2. Når en handling slik som i dette tilfellet skjer i et planlagt samvirke mellom flere, der hvert ledd har betydning for at handlingen skal lykkes, bør det bare i begrenset grad differensieres mellom de enkelte deltakerne, jf. Rt-2006-1340 avsnitt 10.»

- (45) Jeg slutter meg til dette. Når det i tillegg ikke kan legges til grunn at hans forsett rakk like langt som Bs, mener jeg at straffen for A i utgangspunktet bør være fengsel i ti måneder.
- (46) Det har vært en periode med total inaktivitet – liggetid – hos påtalemyndigheten på rundt ett år. Dette utgjør en krenkelse av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr. 1, jf. storkammerdommen i HR-2016-225-S avsnitt 32, og det må gis et markert fradrag i straffen for dette.
- (47) Fradraget for B bør være noe over to måneder. Straffen for henne blir da fengsel i ti måneder, slik lagmannsretten kom til. Også for A skal det gjøres et fradrag for liggetid. Ut fra en forholdsmessighetsbetraktning mener jeg at fradraget bør være to måneder.

Konklusjon

- (48) Jeg er etter dette kommet til at straffen for B settes til fengsel i ti måneder. Hennes anke blir da å forkaste. Straffen for A settes til fengsel i åtte måneder, og også hans anke blir å forkaste.
- (49) Jeg stemmer for denne

D O M :

Ankene forkastes.

(50)	Dommer Normann:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(51)	Dommer Bull:	Likeså.
(52)	Dommer Falch:	Likeså.
(53)	Dommer Indreberg:	Likeså.

(54) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Ankene forkastes.